

Kultur

Nyhedsredaktør: Steffen Moestrup – kultur@jp.dk

Fortidens Indien fanget på kameralinsen

Davids Samlings "Under Indiens himmel" viser os Indien under Det Britiske Imperium - og lærer os samtidig noget om os selv.

KUNSTUDSTILLING
DAVIDS SAMLING
UNDER INDIENS HIMMEL
Kronprinsessegade 30,
København K
Til den 28. april 2019

TOM JØRGENSEN
tom.jorgensen@jp.dk

Når vi ser på disse ældgamle fotografier af Indien og dets befolkning, er den første reaktion ren og skær fascination. Pragtbygninger som Taj Mahal stirrer os i øjnene ligesom andre stadigt eksisterende eller forsvundne paladser, templer og moskéer. Og så er der menneskerne: sultaner, fyrster, maharajaer, livvagter, bomulds-handlere, gartnere, stenhugere, akrobater og kasteløse stirrende ind i kameralinsen – og os i øjnene over 150 år senere. Gådefuldt og nærværende på én og samme tid.

Æstetisk smukt

Den anden reaktion er opdagelsen af, at mennesker altid vil være mennesker, og at politik og propaganda altid spiller en rolle bag kulisserne.

Det var amatørfotografer som officeren Thomas Biggs, der måtte gøre Indiens de facto-leder, East India Company, opmærksom på de kolossale fordele ved fotografiet på trods af de tekniske problemer (apparaterne var meget tunge og eksponeringsprocessen ekstremt langsom). Da kompagniet endelig bliver overtaget, går man imidlertid systematisk til værks og beder fotografer tage billeder

Øjebliksreportage eller rekonstrueret begivenhed? Felice Beato: "Pladsen ved Sikandarbagh i Lucknow", 1858. FOTO: FRA USTILLINGEN

af Indiens tusindvis af monumenter. Hos enkelte af disse er det imidlertid de æstetiske og kunstneriske egenskaber ved fotografiet frem for de dokumentaristiske, der er i højsædet. Raffinerede og meget smukke lys/skygge-effekter og kompositioner, der ville gøre enhver maler stolt, kommer for dagen. Én af de allerbedste, Samuel Bourne, rejser i 1860'erne rundt i Kashmir

og Himalaya og tager fantastiske billeder af de dramatiske landskaber.

Det er imidlertid også hos selvsamme Bourne, at den britiske imperialisme stikker sit hoved frem. Han ser selve den fotografiske opdagelse som endnu et eksempel på den vestlige civilisations overlegenhed. Inderne derimod er beskidte og ugidelige, og det er ikke Samuel Bourne, der betaget spejder

mod Taj Mahal og den øvrige indiske arkitektur. Kun naturen interesserer ham. Andre briter og europæere er derimod anderledes begejstrede. En begejstring, man tydeligt kan fornemme, som man går udstillingen igennem.

Fotografi som propaganda

Propagandaen slipper man heller ikke for. Mange af de indiske fyrster bestiller por-

trætter af sig selv, deres arvinger og deres hof. Ikke, fordi de er specielt interesserede i fotografiet som sådan, men som billeddokumentation af deres magt og rigdom. En del af billederne er her taget af professionelle indiske fotografer. Andre fyrster udvælges nøje af de britiske myndigheder som tak for godt samarbejde. I 1857 og 1858 udbryder der en voldsom konflikt i nogle

af de nordlige provinser og byer som Delhi, Benares og Lucknow. De britiske styrker trænges væk, lokale fyrster indsættes, og der er blodige massakrer mod hele det engelske samfund, ligesom de senere engelske generobringer sker med en ofte uhørt brutalitet. Da briterne har genvundet kontrollen, opløses East India Companys politiske indflydelse, Indien kommer direkte under den britiske krone via en vicekonge, og man får travlt med at belønne de allierede indiske herskere og fyrstedømmer – og fotograferer dem i fuldt ornamentalt skrud.

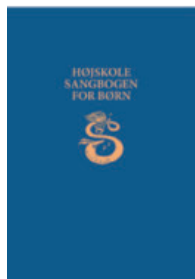
Pressefotografens dilemma

Noget andet, man fotograferer, er sejrens resultater: de ødelagte oprørspaladser. Og ligene. Felice Beatos fotografi fra 1858: "Pladsen ved Sikandarbagh i Lucknow" viser bunkevis af ligdele foran det sønderbombede palads. Krigsfotografi à la 1858 og à la Matthew L. Bradys fra den amerikanske borgerkrig? Det er lige spørgsmålet, for Beato besøgte først kamppladsen et halvt år efter slaget, og de fleste er i dag enige om, at han simpelthen har fået gravet ligene op. Og så er det hele lige pludselig meget aktuelt.

Også i dag er pressefotografer ude for, at ligene efter massakrer og naturkatastrofer ikke ligger rigtigt sådan rent kompositorisk – og dermed måske ikke har den ønskede effekt på publikum. Skal man så flytte rundt på de døde, enten fysisk eller digitalt, for at få den ønskede virkning og dermed opmærksomhed og politisk og humanitær hjælp? Et dilemma, man både før og nu må tage stilling til som fotodokumentarist.

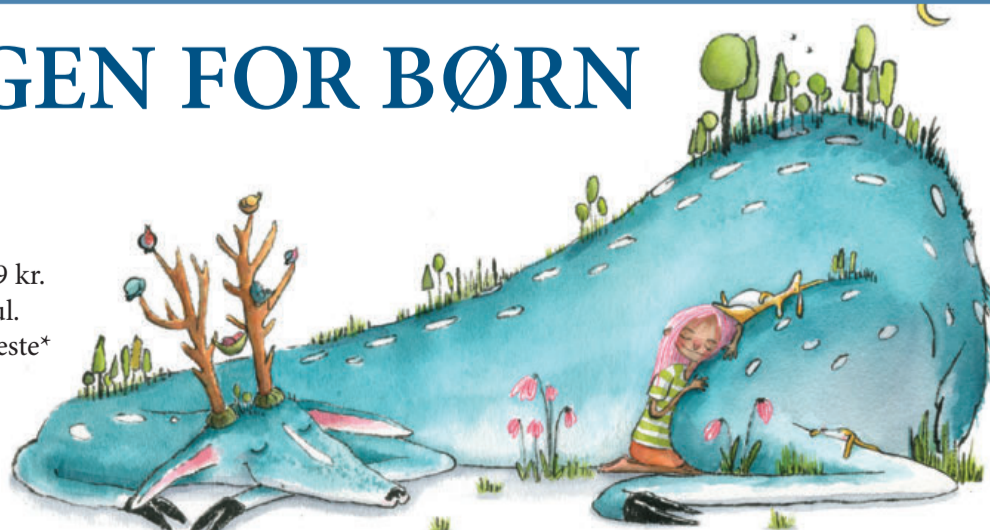
Det er med andre ord ikke kun fortidens Indien og fortidens indere, vi lærer noget om på denne glimrende udstilling. Det er også os selv.

HØJSKOLESANGBOGEN FOR BØRN

Pris: 249 kr.

Gør den personlig med et navn i guldtryk:
Bestil på webshop.hojskolerne.dk. Pris i alt: 359 kr.
74 sange med lyriske illustrationer af Zarah Juul.
Stream eller køb melodierne via din musiktjeneste*
(*søg på Højskolesangbogen som kunstnernavn)

Højskolerne www.hojskolesangbogen.dk/børn